

GUPEA- rapport gällande konsertevenet Backpack 2018 av Staffan Mossenmark.

Jag har under 2018 genomfört projektet Backpack på uppdrag av FIB - festspelen i Bergen, Norge.

Backpack – Tour de Bergen <https://mossenmark.com/soundart/index2.php?proj=backpack> framfördes i det offentliga rummet, en miljö där min konstnärliga praktik i många arbeten har iscensatts sedan snart 30 år, där torg och gator varit min scen. I dessa projekt har jag ofta arbetat utanför konstkulturell miljö och på detta viset har jag kunnat bjuda in grupperingar av samhället, och även en så att en allmänhet, att delta och ta del av mina arbeten.

Rapportens projekt Backpack, är ett av dessa arbeten.

På festspelen Bergen har jag under ett antal tidigare festivaler iscensatt flera verk i det offentliga rummet som t.ex. Iron – konsert för kroppsbyggare och Bra vibrationer – konsert för markberedare. Under festspelet 2014 iscensatte jag *181,4 kvm med ytringsfrihet*

<https://mossenmark.com/performant-events/index2.php?url=bergen14>

tillsammans med studenter från stadens universitet och likt Backpack var alla samtliga projekt platsspecifikt orienterade, vilket är en metod för att pröva att skapa en tillfällig förändring av stadsrummet.

Något som Bourdieu lyfter fram är problematiken med den kulturella och bildade miljön.

Att denna miljö alltid använder en starkt kontextualiserad begreppsmiljö, ett kunskapskapital och ett tolkningsföreträde, vilken medvetet eller omedvetet fungerar som en effektiv vattengrav för att skapa en distans till allmänheten.

Min förhoppning och tro är att denna avskärmade miljö kan brytas ner, om inte så, att tillfälliga öppningar kan skapas för att allmänheten, stadens medborgare, ska få tillgång och en inbjudan om att delta och närvara i denna isolerade miljö.

En öppning kan skapas för att i någon mån överbrygga klyftan mellan dessa miljöer, genom att presentera konstnärliga gestaltningar i det offentliga rummet och i dialog med sociala grupperingar. Min uppfattning är att konstnärerna har verktygen för att bryta upp formerna gällande var och hur en konstnärlig gestaltning sker och samtidigt kunna föra en kamp som kan medverka till en minskning av sociala klyftor och utanförskap.

Mina arbeten kretsar ofta kring frågeställningar om konsten och konstnärens roll i det offentliga samtalet, gällande maktordningar och demokratifrågor och frågan om vem som äger tolkningsföreträde, samt frånvaron av den fysiska och platsspecifika agoran och vad det betyder idag.

Detta är något vilket Zygmundt Bauman menade är en orsak till vårt idag delade samhälle.

” Man kan säga att klyftan har uppstått och växt just därför att det offentliga rummet har tömts, och särskilt agoran”. Bauman, *Det individualiserade samhället*. Göteborg: Bokförlaget Daidalos, 2002, s. 131.

Baumans analys pekar tydligt på värdet av att skapa och lyfta fram ett offentligt forum för att nå dialog och diskussion, vilket i sin tur belyser, enligt min mening, värdet och betydelsen av att agera via konstnärlig praktik i det offentliga rummet för att skapa om möjligt en plats för ett samtal. Kanske en diskussion som sker via konsten och genom att mötas på agoran, att ansikte mot ansikte diskutera det som Mouffe talar om, att mötas i och under *konfliktfyllda samförstånd*.

Backpack vilar i kontexten och i ett soundscape av vardagens ljud, vardagens bestyr och mänskliga göranden. Dessa ljud kan brukas selektivt som material till att förvandla en plats, ett specifikt område, till att kunna framstå och upplevas som något annat, om så för en kort stund.

Deltagare i projektet var Bergens cykelklubb här förvandlad till dess mobila konsertensemble. Min idé var att visuellt och ljudligt gestalta runt om i Bergens stadskärna via att deltagande cyklister annekterade olika utvalda platsspecifika platser genom mobila ljudinstallationer. Varje cyklist blev utrustad med en ryggsäck som innehöll en högtalare och till denna högtalare kopplades en mobiltelefon som laddats med en mängd olika förkomponerade ljudfiler. Dessa ljudfiler innehöll material som här kunde skapa nya ljudande miljöer, vilande i stadens ljudande kontext.

Här följer några exempel.

1. Motorljud av olika typ av bilar framfördes när cyklisterna cyklade i en form av en åtta över ett stort torg och där publiken tyckes höra hastigt passerande bilar och motorfordon när cyklisterna passerade.

Video: cars.mov

2. Cyklisterna höll fixerade positioner formerade sig runt solbadande stadsbor för att framföra ett ambient stycke via utspridda enskilda toner hos varje cyklist. Ljudmaterialet klingande som orgelpipor tillsammans med 4 personer som spelade på rörklockor från en närbelägen balkong.

Video: organ.mov

3. Cyklisterna radar upp sig för att skapa en meditativ miljö för att ljuda tillsammans med en grupp som genomför en meditation. Strupsång och dubacci skapar ljudmiljön vilket skapar en total förvandling av en cafégata såväl ljudligt som i stämning.

Video: meditation.mov

Ytterligare exempel på ljudmiljöer som iscensattes och kan nämnas var:

- Harley Davidsson ljud tillsammans med Bergens Harley Davidsson motorcykelklubb
- Ravescen skapas på ett torg vid lunchtid tillsammans med dansgrupp.
- Ljuden från djungelmiljö framförs tillsammans med musiker som spelar Norsk folkmusik på hardangerfela.
- En centrumgata förvandlas till staden NYC via dess specifika och karaktäristiska ljud.
- Uteservering omringas av cyklister och av ljuden från en badstrand.

Se bifogade bilder.

Sammanfattningsvis kan sägas att projektet skapade under en över 4 timmar lång konsert ett påtagligt nedslag i stadsbilden. Cyklisternas traditionella färgglada kläder, de ljudande konserterna, de ljudande transportsträckorna, mötena med de olika artisterna och inte minst de överraskande mötena med stadens medborgare.

Formen för eventet ger frihet till publiken, de passerande som att lyssna så länge man är intresserad, men kan givetvis även ses som att publiken, stadens medborgare får något de inte önskat. Här finns en problematik som inte förträngas utan tas på stort allvar. Konstnären har inte mer rätt än någon annan att bruka det offentliga rummet, men har kanske verktygen och förmågan att göras så. Av det skälet vilar också ansvaret tyngre på konstnären att vårda och bruka denna möjlighet på ett balanserat och noga övervägt vis. I förlängningen även ett ansvar att försvara det offentliga rummet, agoran, att kunna kvarstå som en möjlig demokratisk arena för de fria uttrycken och dess formuleringar.